

XXIAdults

**Dostosowanie systemu kształcenia dorosłych
do wymogów XXI wieku**

Szablon dobrych praktyk

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

**DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID**

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFISSIONAL E PESSOAL

Co-funded by
the European Union

Nazwa dobrej praktyki

„Ogród edukacyjny – praktyczna edukacja ekologiczna na rzecz integracji społecznej”. Realizacja: Natur Freunde Bildungswerke.V., Berlin

Podsumowanie praktyki

Krótkie, łatwe do zrozumienia streszczenie: Czym jest ta praktyka, dla kogo jest przeznaczona i jaki ma cel?

„Ogród edukacyjny” to praktyka edukacyjna oparta na naturze, mająca na celu wspieranie integracji **społecznej** osób dorosłych znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym uchodźców, rodzin o niskich dochodach oraz osób niepełnosprawnych. Angażując uczestników w praktyczne prace ogrodnicze, edukację ekologiczną i zajęcia grupowe w ogrodzie społecznościowym, program sprzyja nawiązywaniu więzi społecznych, budowaniu świadomości ekologicznej oraz wzmacnianiu poczucia własnej wartości. Celem jest zapewnienie bezpiecznej, integracyjnej i uspokajającej przestrzeni, w której uczestnicy mogą uczyć się poprzez działanie, ponownie nawiązać kontakt z naturą i zbudować pewność siebie, jednocześnie rozwijając zrównoważone nawyki i więzi społeczne.

Opis praktyki – min. 2000 znaków

1) Kontekst / Tło

Jaka była początkowa potrzeba lub problem?

Kto był grupą docelową?

Czy było to częścią większego programu lub projektu?

W obszarach miejskich, takich jak Berlin, wielu dorosłych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej, w tym migranci, osoby bezrobotne i osoby z problemami zdrowia psychicznego, boryka się z izolacją społeczną, brakiem celu w życiu oraz niskim zaangażowaniem w formalną edukację. Tradycyjne nauczanie w salach lekcyjnych często nie przyciąga ani nie zatrzymuje tych uczniów. Rostało zapotrzebowanie na **alternatywne, łatwo dostępne przestrzenie edukacyjne**, w których uczestnicy mogliby nawiązywać kontakty, budować pewność siebie i rozwijać kompetencje w praktycznym i sprzyjającym środowisku.

Grupa docelowa:

- Dorośli o niskich kwalifikacjach lub długotrwale bezrobotni
- Uchodźcy i migranci z ograniczonym doświadczeniem w zakresie edukacji formalnej
- Osoby z problemami psychicznymi lub wychodzące z kryzysów psychospołecznych
- Seniorzy i dorośli z lękiem społecznym lub izolacją

Tak, było to częścią szerszej inicjatywy **„BildungstriffNatur” (Edukacja spotyka się z naturą)** organizowanej przez NaturFreunde Deutschland, wspieranej przez berliński Senat ds. Integracji, Pracy i Usług Socjalnych.

2) Cele

Jakie były cele tego działania?
Co miało na celu poprawić lub zmienić?

- Wykorzystanie edukacji opartej na naturze do wspierania poczucia własnej skuteczności, umiejętności społecznych i świadomości zrównoważonego rozwoju wśród marginalizowanych osób dorosłych
- Stworzenie integracyjnych i terapeutycznych przestrzeni edukacyjnych na świeżym powietrzu, które promują dobre samopoczucie i zmniejszają stres
- Rozwijanie praktycznych umiejętności w zakresie ogrodnictwa ekologicznego, troski o środowisko i pracy zespołowej
- Poprawa szans na zatrudnienie dzięki uniwersalnym umiejętnościom miękkim (dotrzymywanie terminów, odpowiedzialność, współpraca)

3) Wdrożenie / Metodologia

Jak krok po kroku realizowano tę praktykę?

Jakie działania lub metody zostały zastosowane?

Jak długo to trwało?

Wdrażanie krok po kroku:

1. **Przygotowanie przestrzeni:** Pustą działkę w pobliżu centrum NaturFreunde przekształcono w dostępny ogród edukacyjny z podwyższonymi grządkami, zbiornikami na deszczówkę, miejscami do siedzenia i małą salą lekcyjną na świeżym powietrzu.
2. **Rekrutacja uczestników:** Uczestnicy byli kierowani przez lokalnych pracowników socjalnych, urzędy pracy i projekty sąsiedzkie. Nie wymagano żadnej wcześniejszej wiedzy ani umiejętności czytania i pisania.
3. **Cotygodniowe sesje:** Uczestnicy brali udział w sesjach w małych grupach (2–3 godziny tygodniowo) przez 12–16 tygodni, prowadzonych przez przeszkolonych edukatorów ogrodniczych i pedagogów społecznych.
4. **Moduły tematyczne:** Tematy obejmowały kompostowanie, pielęgnację gleby, sadzenie roślin sezonowych, różnorodność biologiczną, odżywianie oraz budowanie społeczności.
5. **Refleksja i integracja społeczna:** Sesje zawsze kończyły się wspólną refleksją w kręgu. Uczestnicy spożywali posiłki przygotowane z wyhodowanych przez siebie ziół i warzyw, co sprzyjało poczuciu przynależności i wymianie kulturowej.
6. **Wydarzenia społecznościowe:** W ogrodzie organizowano festiwale zbiorów, dni otwarte i warsztaty dla rodzin, co zwiększało rozpoznawalność projektu i zaangażowanie lokalnej społeczności.

Zastosowane metody:

- Uczenie się przez doświadczenie, oparte na naturze
- Praca w grupach i opowiadanie historii
- Zajęcia dotykowe i sensoryczne (np. sadzenie, gotowanie, zbieranie plonów)
- Formy nauczania niewerbalnego (idealne dla uczestników o niskim poziomie umiejętności czytania i pisania)

4) Wyniki / Efekty

Jakie były konkretne wyniki?

Jak praktyka wpłynęła na uczestników?

Konkretne wyniki:

- Od 2020 r. cykl „Learning Garden” ukończyło ponad 150 osób dorosłych.
- 75% kontynuowało naukę lub działalność wolontariacką.
- Kilku uczestników dołączyło do programów szkoleniowych dotyczących rolnictwa miejskiego lub zrównoważonego rozwoju.
- Wzmocniono więzi społeczne oraz zmniejszono poczucie izolacji i niepokoju wśród uczestników.

Wpływ na uczestników:

- Uczestnicy zyskali pewność siebie, rutynę i poczucie sprawczości
- Poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego, zwłaszcza u osób długotrwale bezrobotnych lub po traumatycznych przeżyciach
- Proces uczenia się sprzyjał wymianie międzykulturowej i wzajemnemu uczeniu się

5) Historie uczestników – opcjonalnie

Krótkie cytaty, osobiste refleksje lub doświadczenia uczestników

6) Czynniki sukcesu

Co sprawiło, że praktyka była skuteczna lub innowacyjna?

Czy były jakieś wyjątkowe lub kreatywne elementy?

Co sprawiło, że praktyka była skuteczna lub innowacyjna:

- Łatwo dostępny, niecyfrowy format, dostępny dla wszystkich dorosłych, niezależnie od poziomu umiejętności czytania i pisanie czy znajomości języka
- Wykorzystanie natury i ogrodnictwa jako narzędzi terapeutycznych i edukacyjnych
- Podejście skoncentrowane na uczniu, nieformalne i uwzględniające traumę
- Współpraca międzysektorowa między nauczycielami, pracownikami socjalnymi i ogrodnikami

Unikalne lub kreatywne elementy:

- Nauka poprzez naturę — rośliny, gleba i pory roku stały się „nauczycielami”
- Posiłki typu „zbierz i podziel się” sprawiły, że nauka stała się namacalna i odżywcza
- Wykorzystanie kręgów refleksji i opowiadania historii zamiast formalnych ocen

7) Możliwość przeniesienia / Zalecenia

Czy praktykę tę można zastosować gdzie indziej?

Jakie warunki są potrzebne do pomyślnego wdrożenia?

Tak. Model ten można dostosować do wielu kontekstów miejskich lub wiejskich. Każda organizacja mająca dostęp do niewielkiej zielonej przestrzeni lub działki społecznej mogłaby go powielić.

Warunki pomyślnego wdrożenia:

- Teren na świeżym powietrzu z podstawową infrastrukturą (podwyższone grządki, wiaty, dostęp do wody)
- Trenerzy zaznajomieni z pedagogiką integracyjną i edukacją ekologiczną
- Partnerstwa z lokalnymi służbami zdrowia, zatrudnienia lub pomocy społecznej w celu dotarcia do odbiorców
- Elastyczny harmonogram i ciągła informacja zwrotna od uczestników

8) Wskazówki / porady dotyczące wdrożenia – opcjonalne

Listy kontrolne, lekcje lub porady dla osób pragnących wdrożyć tę praktykę.

- Unikaj zbyt sztywnych programów nauczania – **pozwól, by ogród i pory roku kierowały procesem uczenia się**
- Projektuj z **myślą o dostępności** (szerokie ścieżki, podwyższone grządki, ciche zakątki)
- Włącz nieformalne chwile spotkań towarzyskich (herbata, posiłki, rozmowy), aby budować zaufanie
- Wykorzystuj obserwacje i dzienniki (wizualne lub werbalne) do śledzenia postępów

9) Wnioski – opcjonalnie

Największe niespodzianki, przeszkody lub kluczowe wnioski podczas wdrażania.

10) Zdjęcia ilustrujące opisaną praktykę

Proszę dołączyć co najmniej 3 zdjęcia związane z opisaną dobrą praktyką

PROFIL GABINETU – LISTA KONTROLNA KLASYFIKACJI

Proszę zaznaczyć wszystkie kategorie, które odnoszą się do opisanego przez Państwa gabinetu. Można wybrać więcej niż jedną opcję.

RODZAJ DZIAŁANIA

☐	Uczenie się przez praktykę
☐	Uczenie się międzypokoleniowe
☐	Uczenie się w społeczności lokalnej
☒	Uczenie się cyfrowe / mieszane
☐	Uczenie się od rówieśników
☒	Mentoring / coaching
☐	Podjęcia kulturowe / kreatywne

Współpraca / partnerstwo

Inne (proszę określić):

GRUPA DOCELOWA

Dorośli o niskich kwalifikacjach

Osoby nieuczące się, niepracujące i nieuczestniczące w szkoleniach (NEET)

Migranci / uchodźcy

Osoby starsze

Kobiety

Osoby niepełnosprawne

Inne grupy szczególnie wrażliwe

Ogólna populacja dorosłych

ŚRODOWISKO NAUKI

Formalne

Nieformalne

Nieformalne

ROZWIJANE UMIEJĘTNOŚCI / KOMPETENCJE

Umiejętności czytania i pisania (czytanie, pisanie, rozumienie tekstu)

Umiejętności matematyczne (matematyka, myślenie logiczne)

Umiejętności cyfrowe

STEM (nauki ścisłe, technologia, inżynieria, matematyka)

Umiejętności osobiste, społeczne i związane z uczeniem się

Kompetencje obywatelskie

Przedsiębiorczość

Świadomość kulturowa i ekspresja

Umiejętności językowe

Umiejętności związane z pracą / zawodowe

Kompetencje ekologiczne

Inne (proszę podać):

POTENCJALNI UŻYTKOWNICY

Nauczyciele / wychowawcy

Pracownicy administracyjni

Kierownictwo szkoły / ośrodka

Decydenci polityczni / administracja publiczna

Organizacje pozarządowe / organizacje społeczne

| Inne (proszę podać):

